

Sprawozdanie z działalności Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej

w Legionowie za rok 2022

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Legionowie jest jednym z ważnych ogniw systemu pomocy dziecku i jego rodzinie w powiecie legionowskim. Swoim działaniem obejmuje placówki publiczne i niepubliczne działające na terenie pięciu gmin: Jabłonny, Legionowa, Nieporętu, Serocka i Wieliszewa - **łącznie 101 placówek**. Klientami poradni są dzieci, uczniowie, rodzice i nauczyciele z przedszkoli, szkół oraz placówek mających siedzibę na terenie powiatu legionowskiego, a także zamieszkałe na terenie powiatu dzieci nieuczęszczające do przedszkoli.

W roku 2022 na **22,25 etatach pedagogicznych** zatrudnionych było: 15 psychologów, 6 pedagogów i 4 logopedów.

Do zadań poradni należy przede wszystkim diagnozowanie i udzielenie bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom, młodzieży oraz rodzicom, a także realizowanie zadań profilaktycznych i wspierających wychowawczą oraz edukacyjną funkcję przedszkola i szkoły, w tym wspieranie nauczycieli w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych.

Poradnia jest placówką publiczną i ogólnodostępną, a korzystanie z jej usług jest dobrowolne i nieodpłatne. Do poradni zgłaszają się rodzice z małymi dziećmi, przedszkolakami, uczniami szkoły podstawowej oraz ponadpodstawowej, zwłaszcza jeżeli niepokoi ich rozwój dziecka, obserwują u niego problemy z nauką czy zachowaniem. Poradnia przeprowadza diagnozę zgłoszonych problemów, wskazuje rozwiązania i zaleca odpowiednie formy wsparcia i pomocy, a każdy proces diagnostyczny, zgodnie z oczekiwaniami rodziców, najczęściej kończy się wydaniem opinii lub orzeczenia. Dlatego z uwagi na to, że Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Legionowie jest jedyną tego typu placówką na terenie powiatu legionowskiego jej podstawowymi zadaniami jest: **diagnozowanie, opiniowanie i orzecznictwo**.

W pierwszej połowie roku 2022 z uwagi na utrzymujący się stan epidemiologiczny i związane z nim ograniczenia w kontaktach społecznych, w poradni utrzymane zostały procedury bezpieczeństwa w zakresie zabezpieczeń sanitarnych, mających zapobiegać zakażeniom i transmisji wirusa w miejscu pracy. Niestety kilku naszych pracowników zachorowało, a absencje chorobowe dodatkowo wpłynęły na ograniczenia w sprawnym funkcjonowaniu poradni, tym samym wydłużając terminy oczekiwania na badania i opinie.

Poziom realizacji podstawowych zadań poradni, w świetle danych liczbowych.

Miniony rok potwierdził, że od publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej klienci najczęściej oczekują dokumentów dla potrzeb edukacji: opinii i orzeczeń, wydawanych w efekcie przeprowadzonego wcześniej diagnozowania.

Zapotrzebowanie, o którym mowa wyraża się ilością napływających do poradni w ciągu całego roku szkolnego zgłoszeń, które przyjmowane są w formie wniosków, składanych w poradni (urna przy wejściu), przesyłanych pocztą, mailem, lub elektronicznie / e-PUAP. Następnie poddawane są wstępnej ocenie merytorycznej, dokonywanej przez specjalistów poradni. Na tej podstawie ustala się, przebieg dalszego postępowania diagnostycznego w zgłoszonej sprawie, zmierzającego do właściwego rozpoznania problemu oraz wskazania sposobów jego rozwiązania, co najczęściej związane jest z przeprowadzeniem badań.

Zdecydowanie wyższa liczba wykonanych badań diagnostycznych, w odniesieniu do poziomu zgłoszeń (taka była też tendencja w okresie przed pandemią), jest zapewne efektem powrotu poradni do pracy stacjonarnej pomimo zagrożeń związanych z

pandemią COVID-19. Można to także interpretować wzrostem świadomości klientów poradni na obserwowane u ich dzieci różne nieprawidłowości i zaburzenia oraz problemy edukacyjne, będące skutkiem epidemii i związanej z tym nauki w trybie zdalnym oraz ograniczeniami w kontaktach z rówieśnikami.

Od 2 stycznia do 31 grudnia łącznie wykonano **3516 indywidualnych badań diagnostycznych**.

Dane liczbowe dotyczące kategorii przeprowadzonych badań:

- badania psychologiczne - 1906
- porady zawodowe - 29
- badania pedagogiczne - 988
- badania logopedyczne - 593

Od lutego 2022, w związku z konfliktem zbrojnym na terenie **Ukrainy** i napływem uchodźców wojennych do Polski, głównie matek z dziećmi, w poradni pojawiła się nowa grupa klientów: dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym z Ukrainy. Oczekiwania wobec poradni dotyczyły nie tylko diagnozy tych dzieci, ale przede wszystkim wydania odpowiednich dokumentów: opinii lub orzeczeń w celu zapewnienia uczniom z Ukrainy możliwości korzystania z nauki w polskiej szkole. Wymagało to wprowadzenia zmian, podjęcia nowych działań. Z powodu bariery językowej specjaliści poradni musieli zweryfikować proces diagnostyczny, dostosować i zastosować odpowiednie narzędzia badawcze. Konieczne było także skorzystanie z pomocy osoby-tłumacza, nie tylko przy analizie zgłoszenia, podczas wywiadu czy w trakcie wykonywania badań w poradni, ale także w zakresie tłumaczenia dokumentów medycznych czy związanych z edukacją opinii oraz świadectw szkolnych. Od marca 2022 r. do końca grudnia 2022 r. **zdiagnozowano 55 dzieci i uczniów z Ukrainy**, którym wydano stosowne dokumenty w postaci opinii (głównie z dostosowaniem wymagań edukacyjnych i zaleceniem dodatkowych lekcji z języka polskiego), orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego oraz opinii o wczesnym wspomaganie rozwoju.

Ponadto w ramach pomocy dla Ukrainy od października 2022 roku uruchomiono w poradni dyżur psychologa narodowości ukraińskiej dla dzieci i rodziców, uchodźców z Ukrainy. Łącznie w ciągu trzech miesięcy **udzielono 23 godzinnych konsultacji**.

Wzrost przeprowadzanych w poradni badań spowodował wzrost wydawanych przez poradnię **opinii do liczby 1411**.

Z treści wniosków o wydanie opinii wynika, że ponownie wzrosło zainteresowanie stanowiskiem poradni w sprawach: „dostosowania wymagań edukacyjnych...”, czy „objęcia dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole”. Wygląda na to, że po pierwszym „szoku” związanym z pandemią COVID-19 i wynikających z niej ograniczeń w funkcjonowaniu placówek oświatowych, sytuacja na tyle się unormowała, że powrócono do modelu pracy stacjonarnej i tym samym prowadzenia specjalistycznych zajęć z ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej w bezpośrednim kontakcie z dzieckiem.

Aktualnie klienci zainteresowani są bardziej opiniami poradni, które dotyczą konkretnych decyzji podejmowanych w sprawach edukacji ich dzieci, takich jak:

- objęcie ucznia zindywidualizowaną ścieżką kształcenia,
- dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia,
- objęcie dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w przedszkolu/szkole,
- odroczenia obowiązku szkolnego,
- rozpoznania dysleksji u ucznia VIII klasy, w związku z egzaminem.

Dane liczbowe wskazują, że zainteresowanie klientów pozyskiwaniem **orzeczeń** dla potrzeb edukacji dzieci systematycznie rośnie, co może wskazywać albo na rzeczywisty wzrost liczby dzieci z zaburzeniami rozwojowymi i problemami emocjonalnymi (np. skutków po pandemicznych), albo na potrzebę zagwarantowania dzieciom wsparcia w postaci specjalistycznych zajęć w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, które muszą być realizowane przez placówki oświatowe (orzeczenia poradni są bowiem decyzjami administracyjnymi). Najwyraźniej rodzice ubiegają się o nie w przekonaniu, że orzeczenia mają większą moc sprawczą (niż opinia poradni) i dzięki nim szkoła lub przedszkole, realnie wesprze ich dziecko w procesie edukacji. Zaobserwowano także znaczny wzrost składanych wniosków w sprawie nauczania indywidualnego. Analiza wykazała, że w poprzednich latach zgłoszenia te dotyczyły głównie dzieci z problemami zdrowotnymi (złamania, operacje, choroby nowotworowe), a obecnie w większości przypadków dotyczą dzieci i młodzieży z problemami i zaburzeniami emocjonalnymi (depresje, fobie społeczne, stany lękowe, próby samobójcze). Także tendencje wzrostową obserwuje się w przypadku składanych wniosków w sprawie opinii o wczesnym wspomaganie rozwoju, które niejednokrotnie wnioskodawcy-rodzice traktują jako bezpłatne zajęcia logopedyczne czy z integracji sensorycznej.

Łączna liczba wydanych **w roku 2022 orzeczeń i opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju to 912.**

Dane liczbowe dotyczące kategorii wydawanych orzeczeń:

- orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego	- 541
- opinie o wczesnym wspomaganie rozwoju	- 183
- orzeczenia o potrzebie nauczania indywidualnego	- 143
- odmowa kształcenia specjalnego	- 22
- odmowa opinii WWR	- 20
- odmowa uchylecia KS	- 3

Określone prawem administracyjnym formalne procedury postępowania w sprawach orzeczeniowych, w powiązaniu z wysokim poziomem zapotrzebowania na orzeczenia, wyrażanym liczbą składanych wniosków powodują, że cała kadra pedagogiczna poradni zaangażowana jest w realizację działalności orzeczeniowej. Powołane w poradni cztery zespoły orzekające, odbywają posiedzenia systematycznie, raz w tygodniu. Powyższe dane jednoznacznie wskazują, że publiczna poradnia psychologiczno-pedagogiczna działająca na terenie powiatu, stopniowo przekształca się w placówkę o diagnostyczno-orzeczeniowym charakterze działania.

Poradnia prowadzi także działalność terapeutyczną, porady wychowawcze dla rodziców małych dzieci oraz konsultacje pedagogiczne i logopedyczne. Jednak biorąc pod uwagę zasoby kadrowe poradni i duże zainteresowanie różnymi formami pomocy psychologiczno-pedagogicznej, jest to bardzo ograniczona oferta.

W ostatnim roku w ramach **bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej** realizowano:

- cotygodniowe zajęcia logopedyczne dla 29 dzieci,
- konsultacje pedagogiczne – 10 spotkań,
- konsultacje psychologiczne dla rodziców – 241 spotkania,
- psychoterapia dla młodzieży / indywidualna i grupową – 241 spotkań.

Analiza zgłoszeń na różne formy zajęć realizowanych w ramach bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej w poradni, wskazuje, że w ostatnim roku szkolnym największe zapotrzebowanie było na konsultacje psychologiczne dla młodzieży z problemami i zaburzeniami emocjonalnymi oraz na psychoterapię indywidualną i grupową. Niewątpliwie miały na to wpływ okoliczności związane z

pandemią, które niekorzystnie wpłynęły na dzieci i młodzież, nie tylko w obszarze edukacji, ale także zdrowia psychicznego. Duże zapotrzebowanie było także na porady wychowawcze dla rodziców małych dzieci.

Od września 2022 w ramach **wspierania placówek oświatowych** działających na terenie powiatu poradnia przeprowadziła 5 obserwacji dzieci w przedszkolach oraz uczestniczyła w 5 interwencjach na terenie szkół. Była to odpowiedź poradni na wszystkie skierowane do niej zgłoszenia z innych placówek.

Agata Gruczek
p o Dyrektora
Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Legionowie

Legionowo, dn. 07.04.2023 r.

